

1. Obiekt

631/1 Budynek dawnej fabryki mąki kostnej tzw. „Kościarnia”
obecnie placówka straży granicznej

2. Czas powstania

1868 r.

3. Miejscowość

ŻYWIEC

4. Adres:

ul. W. Witosa 3
dz. Nr 2848

5. Przynależność administracyjna

woj. Śląskie

powiat i gmina Żywiec

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Żywiec (Saybusch)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

woj. krakowskie
powiat żywiecki

8. Właściciel i jego adres

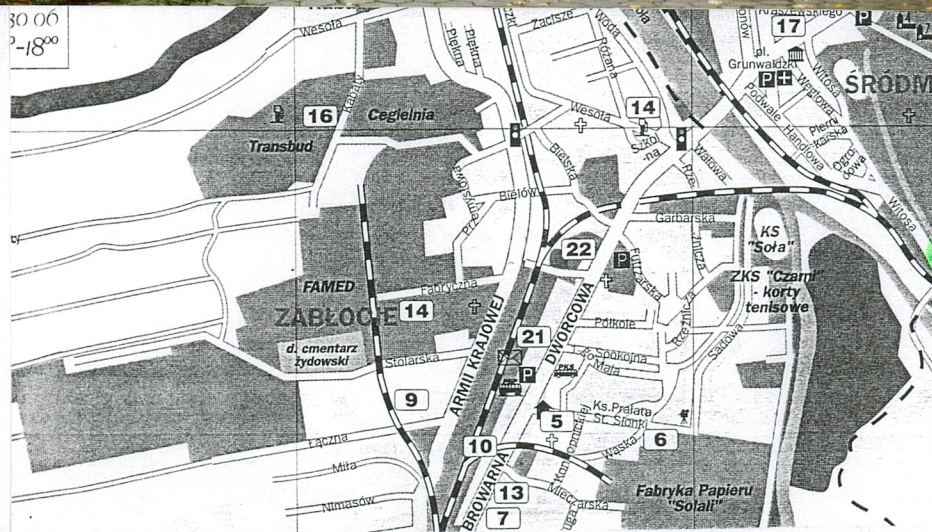
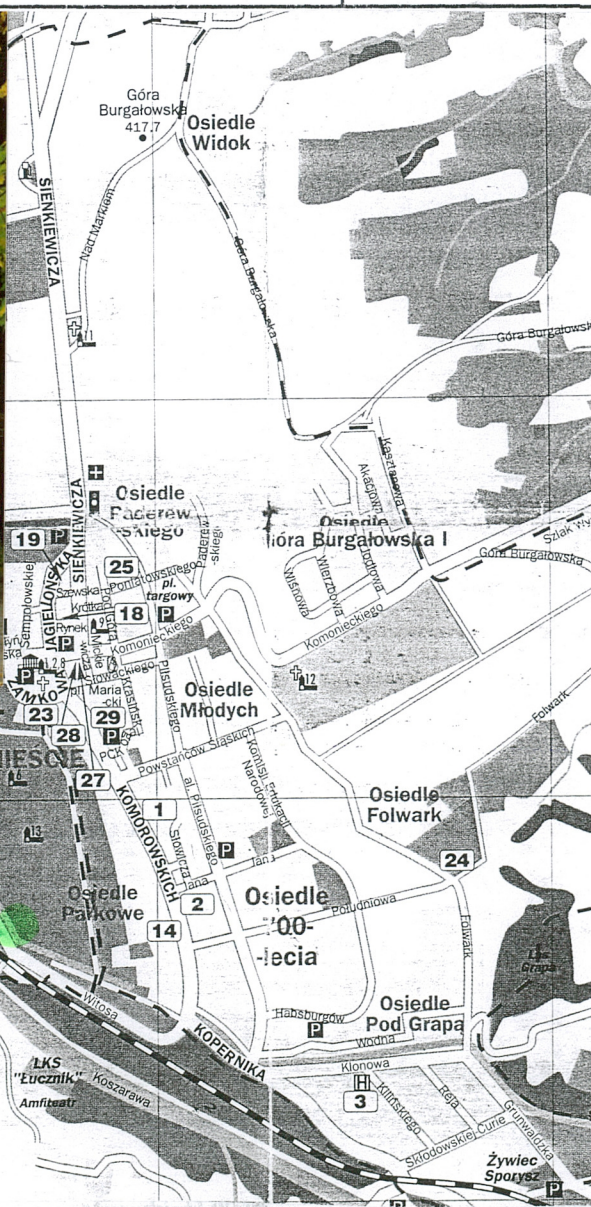
Własność Skarbu Państwa

9. Użytkownik i jego adres

Karpacki Oddział straży granicznej w Nowym
Sączu, samodzielna Kompania Obwodowa w
Żywcu ul. W. Witosa 3

10. Rejestr zabytków

A-658/90 08.03.1991 r (wraz z sąsiednim
budynkiem mieszkalnym i parcelą)

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA: Budynek wolnostojący, usytuowany na parceli wydzielonej z parku przyzamkowego, w części pd. przy ul. Witosza. Posesję od ulicy dzieli Młynówka. Posesja ogrodzona w części frontowej zachowanym ogrodzeniem (prześlę żelazne na murowanych słupach), ze stalowym wjazdem bramnym i mostkiem z balustradą na Młynówce (obecnie nieużytkowany)

MATERIAŁ/KONSTRUKCJA:

Budynek murowany z cegły palonej, otynkowany, dachy niskie, 2-spadowe konstrukcji drewnianej kryte papą. Stropy przeważnie drewniane z podsufitką, w części pd. Kleina.

RZUT/BRYŁA

Budynek 3-bryłowy, bryły zblokowane na osi podłużnej, każda na rzucie prostokąta. Człon główny, środkowy piętrowy, boczne-parterowe. Dachy niskie o jednorodnej geometrii z szerokimi okapami na rysiach.

ELEWACJE:

Elewacje o skromnym wystroju architektonicznym w postaci lizen, gzymsów nadproży okiennych. Człon środkowy nieco wzbogacony w wystroju przez wprowadzenie gzymsu działowego i lizen międzyokiennych. Otwory okienne o wykrojach zwieńczonych łukiem odcinkowym lokowane parami (wtórna stolarka prostokątna) W elewacji tylnej części środkowej na piętrze okna pojedyncze. Wejście główne na osi części środkowej, wejścia dodatkowe na osiach skrzydeł. Elewacje współcześnie częściowo przekształcone (zamurowania lub przekształcenia otworów)

WNĘTRZA:

Na osi części środkowej sieni przy wejściu frontowym, do której przylega podłużny korytarz. Do sieni od str. pd przylega klatka schodowa 2-biegowa o schodach betonowych. W części pd. obszerna sala ze stropem wspartym na żelaznych filarach. Każdy z członów wnętrza wyodrębniony funkcjonalnie z niezależnymi wejściami. Na piętrze członu środkowego korytarz jak na parterze łączący zaadoptowane poddasze członu pn. Obecnie cały budynek zdewastowany i nieużytkowany. W budynku w całości współczesne wyposażenie i wystrój.

INSTALACJE:

Wod-kan, elektryczna, c.o. (Obecnie odłączone)

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Fabryka mąki kostnej wybudowana przez Albrechta Fryderyka Habsburga na terenie posiadłości rodzinnej zespołu zamkowo-parkowego, na jego południowych obrzeżach. Obiekt zbudowany wg. Projektu Karola Pietschki- architekta Habsburgów. Budynek fabryczny potocznie zwany „Kościarnią” powstał jako pierwszy. Z biegiem czasu fabryka rozbudowała się. W 1884 roku doprowadzono do niej bocznice kolejową. W 1890 roku wg. Proj. K. Pietschki zrealizowano służbę na Młynówce pod kościarnią, regulującą system dopływu wody zarówno do fabryki jak i do całego parku. W 1896 roku powstał budynek mieszkalny dla urzędników fabryki (proj. Karola Pietschki). Około 1900 roku rozebrano większość zabudowań fabryki, pozostał tylko omawiany budynek, gdzie ulokowano elektrownię zamkową o napędzie wodnym oraz obok bud. Mieszkalny dla urzędników. Oba budynki istnieją do dziś. Współcześnie teren wraz z tymi budynkami zajmuje jednostka straży granicznej (teren wydzielony z parku w latach 60-tych XX w. na funkcje wojskowe).

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
4032 m/3	700 m/2	budynek fabryczny	nieużytkowany
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
<ul style="list-style-type: none"> - 1900 r. zmiana funkcji i przebudowa budynku na elektrownię zamkową - lata 60-te XX w. adaptacja budynku na potrzeby wojska (stołówka, kuchnia, świetlica, łazienki, izby żołnierskie) 		<p>Stan techniczny budynku średni.</p> <p>Obiekt opuszczony, zdewastowany ulega szybkiej degradacji. Wyraźnie ślady wilgoci w przyziemiu, skutkiem czego erozja murów i tynków. Obiekt zachował pierwotną bryłę i gabaryty, częściowo przekształcone elewacje (wtórne przekłucia i zamurowania otworów), ale ogólny kształt elewacji utrzymany.</p> <p>Dach nie zdradza defektów.</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		Opracować dla budynku program użytkowy z uwzględnieniem konieczności przeprowadzenia kapitalnego remontu.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Plan parku zamkowego 1:1000, próba rekonstrukcji z ok. 1939 r.
- Park zamkowy – studium historyczno-architektoniczne, J. Ruśniaczek, J. Gołąb 1989 r.
- Karta ewidencyjna, decyzja wpisu do rejestru zabytków (Archiwum SOZ B-B)
- Projekt archiw. Budynku fabryki (karton, tusz, lawowanie), sygn. C. Pietschka 1868 r.
- Widok boczny fabryki z kominem, oraz dwa przekroje bez tytułu (karton, tusz, lawowane) – Muzeum w Żywcu

22. Biblioteka

- A. Komoniecki: Chronografia albo dziejopis żywiecki, Żywiec 1987 r.
- Przewodnik po zamku i parku żywieckim. Towarzystwo Miłośników Ziemi żywieckiej 1993 r.
- J. Szablowski: Katalog zabytków sztuki w Polsce. Powiat żywiecki. Warszawa 1951 r.
- Z.M. Okuliar: W dawnym Żywcu. Żywiec 1992 r.
- Przewodnik po kościołach żywieckich. Tow. Miłośników Ziemi Żywieckiej, Żywiec 1992 r.
- Monika Ćwikowska: Żywiec na dawnej pocztówce. Żywiec 1995 r.
- Przewodnik po zamku i parku Żywieckim Towarzystwa Miłośników Ziemi Żywieckiej 1993 r.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- Zbiór fotografii archiwalnych reprodukcji. W: Żywiec w dawnej pocztówce (pkt. 22)
- Oraz zbiory starych pocztówek oraz fotografii (wraz z rysunkiem A. Komonieckiego przedstawiającym widok na zamek z 1750 r. i 1867 roku - Muzeum w Żywcu

Rekonstrukcja zamku z XVI w. opracowana w: J. Szablowski Stary zamek w Żywcu, Warszawa 1936 r.

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst : mgr inż. arch. Marek Cempla 10.09.2001r.

plany, rysunki : mgr inż. arch. Marek Cempla 10.09.2001r.

zdjęcia fotogr. : mgr inż. arch. Marek Cempla 10.09.2001r.

miejsce przechowywania negatywów : SOZ Bielsko-Biała

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

załącznik 1,2,3

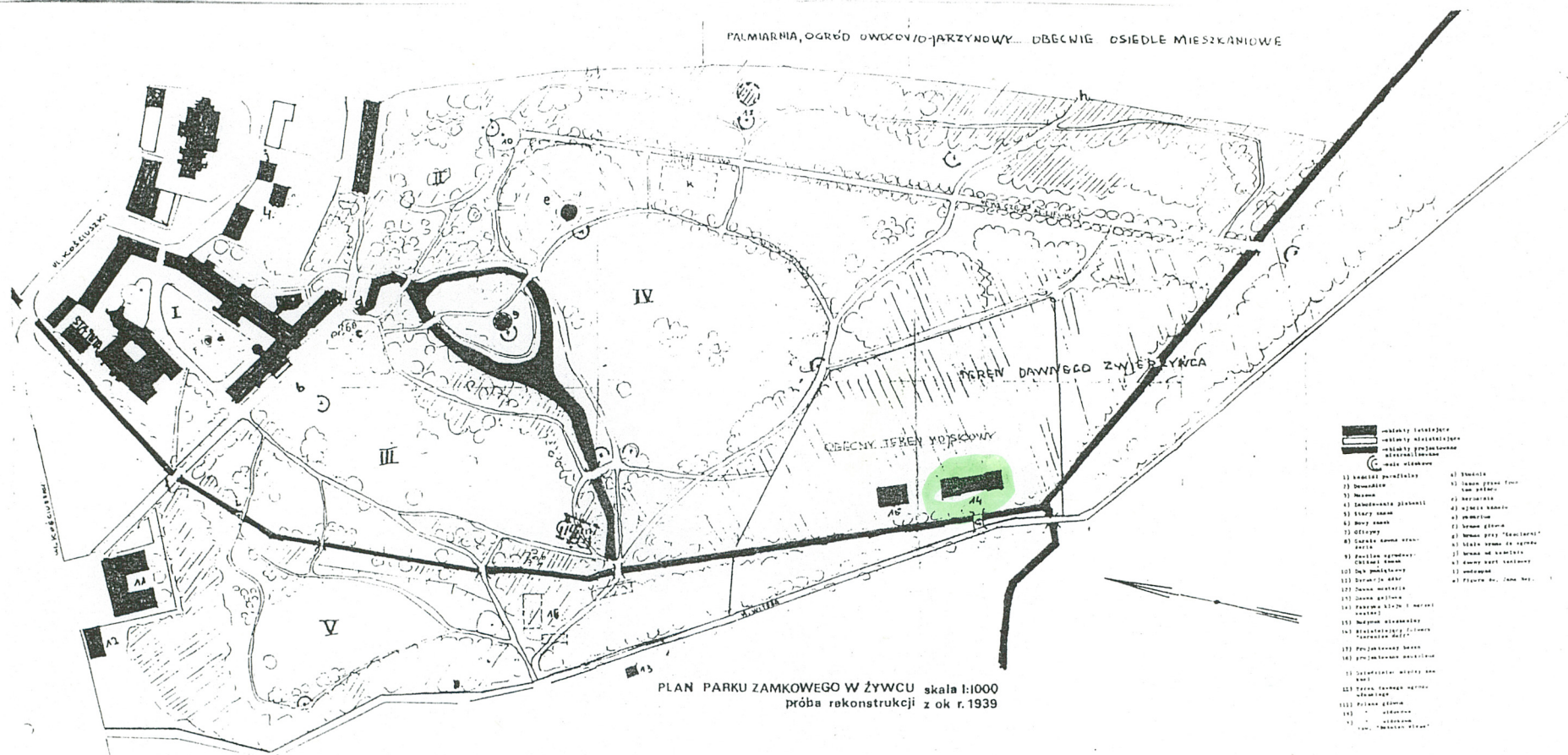

Wkładkę założył: mgr inż. arch. Marek Cempla 20.09.2001
Miejsce przechowywania negatywów: Archiwum SOZ Bielsko-Biała

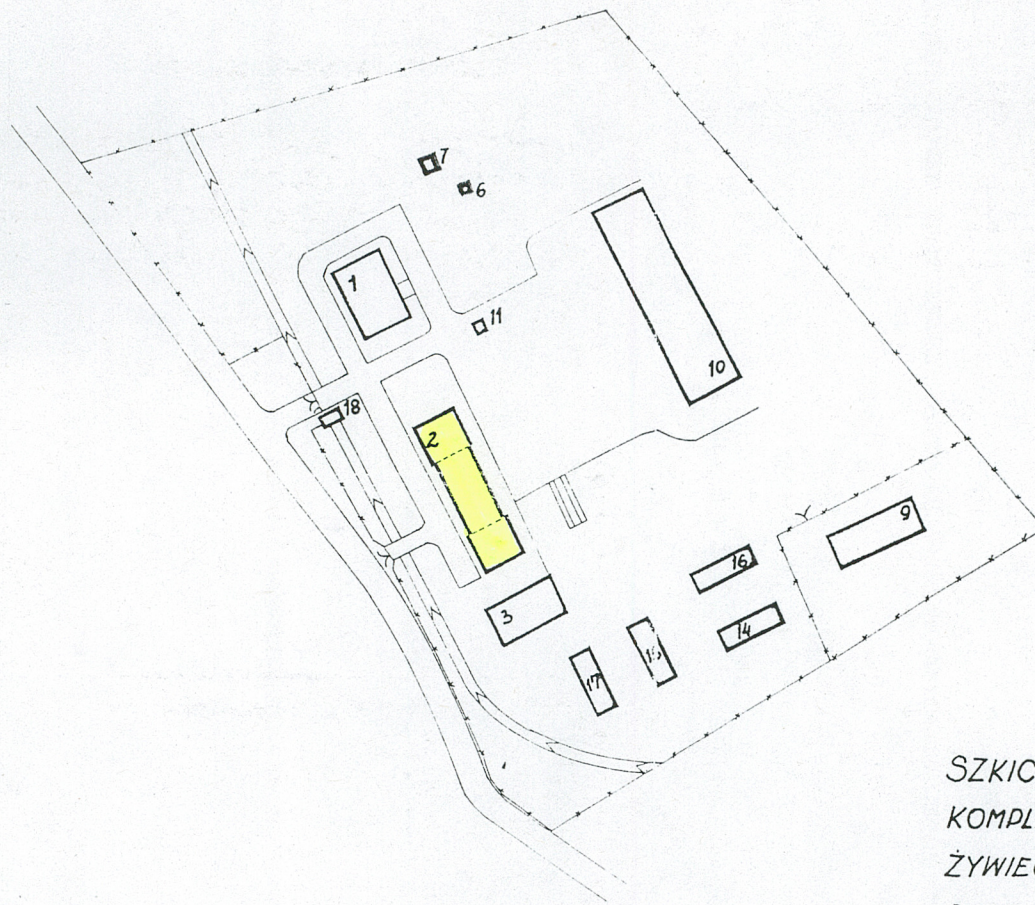

ŻYWIEC Budynek dawnej fabryki mąki kostnej tzw. „kościarni” szkic sytuacyjny, plan parku zamkowego

Wkładkę założył: mgr inż. arch. Marek Cempla 20.09.2001
Miejsce przechowywania negatywów: Archiwum SOZ Bielsko-Biała

SZKIC SYTUACYJNY
KOMPLEKS KOSZAROWY
ŻYWIEC UL. WITOSA 3
SKALA 1:2000